

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної роботи

Ярослав ШТАНЬКО
“19”_грудня_2025 р.

РЕАБІЛІТАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність:	053 Психологія
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	“Психологія”
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов’язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

Івано-Франківськ
2025

РОЗРОБНИК:

Кандидат психологічних наук

Вероніка ШКРАБ'ЮК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри психології,
протокол № 5, від 18.12.2025 р.

Завідувач кафедри психології

Олена ХАЛІК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП/ОНП

Олег ЗАПУХЛЯК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 5 від 19.12.2026 р.

e-mail	veronika.shkrabiuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра психології
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Курс «Реабілітаційна психологія» спрямований на формування у студентів уявлень про зміст, завдання та значення психологічної реабілітації у професійній діяльності психолога. У межах дисципліни розглядаються основні підходи, етапи та методи реабілітаційного процесу, особливості психологічного супроводу осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, а також реабілітаційний потенціал особистості.

Мета дисципліни: розкрити значення даного курсу у структурі практичної діяльності психолога; ознайомити студентів з специфікою проведення реабілітаційних заходів; розширити теоретичні уявлення про психологічну реабілітацію та стадії реабілітаційного процесу; поглибити наукові уявлення про реабілітаційний потенціал особистості та особливості психологічного супроводу в реабілітаційних установах.

Завдання дисципліни: сформувати у здобувачів освіти цілісні уявлення про систему психологічної реабілітації; ознайомити з основними підходами, змістом та етапами реабілітаційного процесу; розкрити сутність і можливості застосування базових методів психологічної реабілітації у практичній діяльності психолога.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**: методологічні та теоретичні засади реабілітаційної психології; сутність, мету та завдання психологічної реабілітації; основні принципи, етапи та моделі реабілітаційного процесу; психологічні особливості осіб, які пережили травматичні події, кризові та екстремальні ситуації; чинники та ресурси реабілітаційного потенціалу особистості; основні напрями, форми та методи психологічної реабілітації; особливості психологічного супроводу в реабілітаційних установах; етичні засади діяльності психолога в реабілітаційній практиці.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**: аналізувати психологічний стан осіб, які потребують реабілітації; визначати основні реабілітаційні потреби та ресурси клієнта; застосовувати базові методи і техніки психологічної реабілітації; планувати та реалізовувати елементи реабілітаційного процесу; здійснювати психологічний супровід осіб у кризових і посттравматичних станах; оцінювати ефективність реабілітаційних заходів; дотримуватися професійно-етичних норм у роботі з уразливими категоріями клієнтів.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Психологія», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» «01» вересня 2023 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання). СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.	ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначити зміст запиту до супервізії.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	6		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	42 год.	8 год.
	семінари, практичні	42 год.	8 год.
Самостійна робота		96 год.	164 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Основи психології, соціальна психологія, професійна етика психолога, клінічна психологія	Патопсихологія

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Загальні поняття про реабілітацію (2 год.)

Загальне поняття реабілітації. Види реабілітації. Основні принципи реабілітації. Психологічні та соціальні чинники в структурі лікування та реабілітації. Об'єкти реабілітації. Основні складові реабілітації. Правові засади реабілітаційного процесу.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. *Історія виникнення та розвитку реабілітації, сучасні аспекти реабілітації (1,2,3,4,6,7)*

Тема 2. Предмет, завдання і методи реабілітаційної психології (2 год.)

Категоріальний апарат реабілітаційної психології. Предмет, мета і завдання сучасної реабілітаційної психології. Структура, основні напрями і проблеми сучасної реабілітаційної психології. Методи реабілітаційної психології.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. *Місце реабілітаційної психології в системі реабілітації та психологічних дисциплін (1,2,4,6,7).*

Тема 3. Психологічна реабілітація як процес (4 год.)

Поняття реабілітаційного процесу. Основні складові реабілітації. Рівні реабілітації, фази та етапи психологічної реабілітації. Реабілітаційний потенціал і реабілітаційний прогноз. Психологічні ресурси та бар'єри реабілітації. Критерії ефективності психологічної реабілітації. Об'єктивні та суб'єктивні показники ефективності реабілітації. Суб'єктивне переживання ефективності реабілітації клієнтом.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. *Особливості довготривалої реабілітації (1,2,3,4,6,7).*

Тема 4. Організаційний аспект реабілітаційної психології (4 год.)

Організація реабілітаційної допомоги. Моделі організації реабілітаційної допомоги. Реабілітаційні установи та служби. Міждисциплінарна команда. Типи програм психологічної реабілітації. Особливості складання реабілітаційних програм. Оцінка потреб клієнта перед початком реабілітації.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. *Взаємодія психолога з іншими фахівцями. Вторинна травматизація психолога у реабілітації (1,2,4,5,8).*

Тема 5. Мотивація в реабілітації (2 год.)

Мотивація, сенс життя та реабілітація. Мотивація людини до реабілітації. Психічний стан людини, яка потребує реабілітації. Фрустрація і демотивація в реабілітаційному процесі. Психологічна підтримка на різних етапах реабілітації.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. *Психологія сенсу як основа організації та проведення реабілітаційних заходів (1,2,4,6,7).*

Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Тема 6. Психодіагностика в реабілітаційному процесі (2 год.)

Мета і завдання психодіагностики в реабілітаційній психології. Принципи та етичні аспекти психодіагностичного обстеження клієнтів (пацієнтів) у процесі реабілітації. Моніторинг динаміки стану клієнта в реабілітаційному процесі. Первинна, поточна та підсумкова психодіагностика в реабілітаційному процесі.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. *Психодіагностичні інструменти в роботі з різними категоріями клієнтів (пацієнтів) (1,2,4,5,6).*

Тема 7. Методи і техніки психологічної реабілітації (4 год.)

Класифікація методів психологічної реабілітації. Когнітивно-поведінкові методи у реабілітації. Методи емоційної стабілізації та регуляції. Ресурсно-орієнтовані та підтримувальні підходи. Психосвітні методи в реабілітаційному процесі.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. *Обмеження та можливості застосування окремих методів у реабілітації (1,2,3,4,5,8,9,10).*

Тема 8. Групові форми психологічної реабілітації (2 год.)

Психологічні особливості групової реабілітації. Типи реабілітаційних груп. Групова динаміка в реабілітаційному процесі. Роль психолога-фасилітатора. Переваги та ризики групової реабілітації.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. *Умови та обмеження ефективності групової психологічної реабілітації (1,2,4,5,8).*

Тема 9. Психологічні особливості реабілітації пацієнтів різних відділень

(4 год.)

Психологічні особливості реабілітації пацієнтів із соматичними захворюваннями. Психологічна реабілітація пацієнтів терапевтичного профілю. Психологічна реабілітація кардіологічних пацієнтів. Психологічна реабілітація хірургічних пацієнтів. Психологічна реабілітація онкологічних хворих. Психологічна реабілітація гінекологічних пацієнток. Психологічна реабілітація ендокринологічних хворих. Психологічна реабілітація хворих дітей.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.
Соціально-психологічні аспекти інклюзії та реабілітації (1,2,3,4,5,6,8).

Тема 10. Психологічна реабілітація постраждалих у надзвичайних та екстремальних ситуаціях (2 год.)

Поняття надзвичайних та екстремальних ситуацій. Психологічні наслідки переживання надзвичайних та екстремальних ситуацій. Основні напрями та етапи психологічної реабілітації постраждалих. Принципи кризового та реабілітаційного втручання. Забезпечення психологічної безпеки та стабілізації. Особливості роботи з різними категоріями постраждалих.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. *Технології ППД. Відмінності кризового втручання та довготривалої реабілітації (2,4,5,7,8,9).*

Тема 11. Психологічна реабілітація дітей та підлітків, які опинилися у складних життєвих обставинах (2 год.)

Поняття складних життєвих обставин у контексті психологічної реабілітації дітей та підлітків. Психоемоційний стан дітей і підлітків, які перебувають у СЖО. Психологічні наслідки тривалого стресу та травматизації у дітей і підлітків. Методи та форми психологічної реабілітації.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.
Нормативно-правове забезпечення захисту прав дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах (1,2,4,5,8).

Тема 12. Психологічна реабілітація потерпілих від насильства (4 год.)

Види насильства та їх психологічні наслідки (фізичне, психологічне, сексуальне, економічне). Психоемоційний стан осіб, які зазнали насильства. Основні напрями та принципи психологічної реабілітації потерпілих від насильства. Робота з почуттям провини, сорому, страху та безпорадності. Відновлення почуття безпеки, контролю та особистісних ресурсів.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. *Роль міждисциплінарної взаємодії у реабілітації потерпілих від насильства (1,2,3,4,6,9,10).*

Тема 13. Психологічна реабілітація військовослужбовців (4 год.)

Особливості психоемоційного стану військовослужбовців в умовах бойових дій та після їх завершення. Стресові та травматичні чинники військової служби. Психологічні наслідки участі у бойових діях. Основні напрями та етапи психологічної реабілітації військовослужбовців. Методи психологічної допомоги та підтримки у процесі реабілітації.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. *Особливості повернення до цивільного життя (1,2,3,4,5,8).*

Тема 14. Психологічна реабілітація осіб з адиктивною поведінкою (2 год.)

Поняття адиктивної поведінки та її психологічні механізми. Основні види адикцій. Наслідки адиктивної поведінки. Чинники формуванні адиктивної поведінки. Напрями та етапи психологічної реабілітації осіб з адиктивною поведінкою. Міждисциплінарний підхід у реабілітації адикцій.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. *Профілактика рецидивів адиктивної поведінки; формування навичок саморегуляції та відповідального способу життя (1,2,4,5,8).*

Тема 15. Психологічна реабілітація при переживанні втрати (2 год.)

Поняття втрати та її види. Психологічні особливості переживання втрати. Індивідуальні, вікові та культурні особливості переживання втрати. Основні напрями психологічної реабілітації осіб, які переживають втрату. Психологічна підтримка на різних етапах переживання втрати. Методи психологічної реабілітації при переживанні втрати.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. *Особливості переживання втрати у дітей та підлітків (1,2,4,7,9).*

Зміст практичних занять

Змістовий модуль I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Загальні поняття про реабілітацію (2 год.)

Загальне поняття реабілітації. Види реабілітації. Основні принципи реабілітації. Психологічні та соціальні чинники в структурі лікування та реабілітації. Об'єкти реабілітації. Основні складові реабілітації. Правові засади реабілітаційного процесу.

Завдання для самостійної роботи. *Історія виникнення та розвитку реабілітації, сучасні аспекти реабілітації (1,2,3,4,6,7).*

Тема 2. Предмет, завдання і методи реабілітаційної психології (2 год.)

Категоріальний апарат реабілітаційної психології. Предмет, мета і завдання сучасної реабілітаційної психології. Структура, основні напрями і проблеми сучасної реабілітаційної психології. Методи реабілітаційної психології.

Завдання для самостійної роботи. *Місце реабілітаційної психології в системі реабілітації та психологічних дисциплін (1,2,4,6,7).*

Тема 3. Психологічна реабілітація як процес (4 год.)

Поняття реабілітаційного процесу. Основні складові реабілітації. Рівні реабілітації, фази та етапи психологічної реабілітації. Реабілітаційний потенціал і реабілітаційний прогноз. Психологічні ресурси та бар'єри реабілітації. Критерії ефективності психологічної реабілітації. Об'єктивні та суб'єктивні показники ефективності реабілітації. Суб'єктивне переживання ефективності реабілітації клієнтом.

Завдання для самостійної роботи. *Особливості довготривалої реабілітації (1,2,3,4,6,7).*

Тема 4. Організаційний аспект реабілітаційної психології (4 год.)

Організація реабілітаційної допомоги. Моделі організації реабілітаційної допомоги. Реабілітаційні установи та служби. Міждисциплінарна команда. Типи програм психологічної реабілітації. Особливості складання реабілітаційних програм. Оцінка потреб клієнта перед початком реабілітації.

Завдання для самостійної роботи. *Взаємодія психолога з іншими фахівцями. Вторинна травматизація психолога у реабілітації (1,2,4,5,8).*

Тема 5. Мотивація в реабілітації (2 год.)

Мотивація, сенс життя та реабілітація. Мотивація людини до реабілітації. Психічний стан людини, яка потребує реабілітації. Фрустрація і демотивація в реабілітаційному процесі. Психологічна підтримка на різних етапах реабілітації.

Завдання для самостійної роботи. *Психологія сенсу як основа організації та проведення реабілітаційних заходів (1,2,4,6,7).*

Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Тема 6. Психодіагностика в реабілітаційному процесі (4 год.)

Мета і завдання психодіагностики в реабілітаційній психології. Принципи та етичні аспекти психодіагностичного обстеження клієнтів (пацієнтів) у

процесі реабілітації. Моніторинг динаміки стану клієнта в реабілітаційному процесі. Первинна, поточна та підсумкова психодіагностика в реабілітаційному процесі.

Завдання для самостійної роботи. *Психодіагностичні інструменти в роботі з різними категоріями клієнтів (пацієнтів) (1,2,4,5,6).*

Тема 7. Методи і техніки психологічної реабілітації (4 год.)

Класифікація методів психологічної реабілітації. Когнітивно-поведінкові методи у реабілітації. Методи емоційної стабілізації та регуляції. Ресурсно-орієнтовані та підтримувальні підходи. Психоосвітні методи в реабілітаційному процесі.

Завдання для самостійної роботи. *Обмеження та можливості застосування окремих методів у реабілітації (1,2,3,4,5,8,9,10).*

Тема 8. Групові форми психологічної реабілітації (2 год.)

Психологічні особливості групової реабілітації. Типи реабілітаційних груп. Групова динаміка в реабілітаційному процесі. Роль психолога-фасилітатора. Переваги та ризики групової реабілітації.

Завдання для самостійної роботи. *Умови та обмеження ефективності групової психологічної реабілітації (1,2,4,5,8).*

Тема 9. Психологічні особливості реабілітації пацієнтів різних відділень (4 год.)

Психологічні особливості реабілітації пацієнтів із соматичними захворюваннями. Психологічна реабілітація пацієнтів терапевтичного профілю. Психологічна реабілітація кардіологічних пацієнтів. Психологічна реабілітація хірургічних пацієнтів. Психологічна реабілітація онкологічних хворих. Психологічна реабілітація гінекологічних пацієнток. Психологічна реабілітація ендокринологічних хворих. Психологічна реабілітація хворих дітей.

Завдання для самостійної роботи. *Соціально-психологічні аспекти інклюзії та реабілітації (1,2,3,4,5,6,8).*

Тема 10. Психологічна реабілітація постраждалих у надзвичайних та екстремальних ситуаціях (2 год.)

Поняття надзвичайних та екстремальних ситуацій. Психологічні наслідки переживання надзвичайних та екстремальних ситуацій. Основні напрями та етапи психологічної реабілітації постраждалих. Принципи кризового та реабілітаційного втручання. Забезпечення психологічної безпеки та стабілізації. Особливості роботи з різними категоріями постраждалих.

Завдання для самостійної роботи. *Технології ППД. Відмінності кризового втручання та довготривалої реабілітації (2,4,5,7,8,9).*

Тема 11. Психологічна реабілітація дітей та підлітків, які опинилися у складних життєвих обставинах (2 год.)

Поняття складних життєвих обставин у контексті психологічної реабілітації дітей та підлітків. Психоемоційний стан дітей і підлітків, які перебувають у СЖО. Психологічні наслідки тривалого стресу та травматизації у дітей і підлітків. Методи та форми психологічної реабілітації.

Завдання для самостійної роботи. *Нормативно-правове забезпечення захисту прав дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах (1,2,4,5,8).*

Тема 12. Психологічна реабілітація потерпілих від насильства (2 год.)

Види насильства та їх психологічні наслідки (фізичне, психологічне, сексуальне, економічне). Психоемоційний стан осіб, які зазнали насильства. Основні напрями та принципи психологічної реабілітації потерпілих від насильства. Робота з почуттям провини, сорому, страху та безпорадності. Відновлення почуття безпеки, контролю та особистісних ресурсів.

Завдання для самостійної роботи. *Роль міждисциплінарної взаємодії у реабілітації потерпілих від насильства (1,2,3,4,6,9,10).*

Тема 13. Психологічна реабілітація військовослужбовців (4 год.)

Особливості психоемоційного стану військовослужбовців в умовах бойових дій та після їх завершення. Стресові та травматичні чинники військової служби. Психологічні наслідки участі у бойових діях. Основні напрями та етапи психологічної реабілітації військовослужбовців. Методи психологічної допомоги та підтримки у процесі реабілітації.

Завдання для самостійної роботи. *Особливості повернення до цивільного життя (1,2,3,4,5,8).*

Тема 14. Психологічна реабілітація осіб з адиктивною поведінкою (2 год.)

Поняття адиктивної поведінки та її психологічні механізми. Основні види адикцій. Наслідки адиктивної поведінки. Чинники формуванні адиктивної поведінки. Напрями та етапи психологічної реабілітації осіб з адиктивною поведінкою. Міждисциплінарний підхід у реабілітації адикцій.

Завдання для самостійної роботи. *Профілактика рецидивів адиктивної поведінки; формування навичок саморегуляції та відповідального способу життя (1,2,4,5,8).*

Тема 15. Психологічна реабілітація при переживанні втрати (2 год.)

Поняття втрати та її види. Психологічні особливості переживання втрати. Індивідуальні, вікові та культурні особливості переживання втрати. Основні напрями психологічної реабілітації осіб, які переживають втрату. Психологічна підтримка на різних етапах переживання втрати. Методи психологічної реабілітації при переживанні втрати.

Завдання для самостійної роботи. *Особливості переживання втрати у дітей та підлітків (1,2,4,7,9).*

Зміст самостійної роботи здобувачів

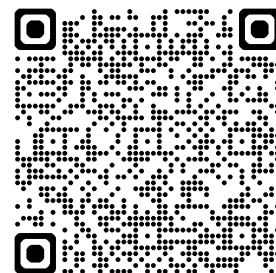
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	164
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	28	30
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	46	40
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	10	38
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	12	56

ПОЛІТИКА КУРСУ

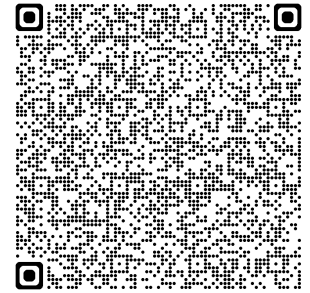
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

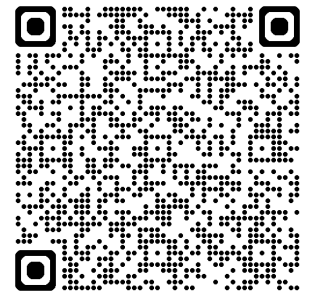
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

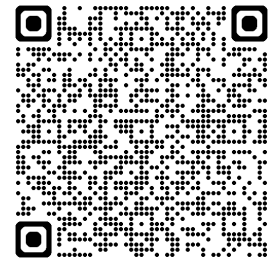
3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

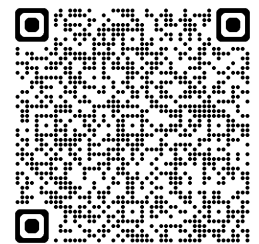
4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

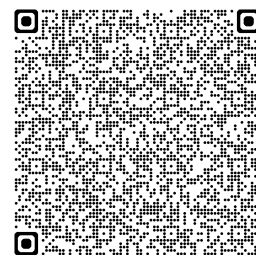
Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за

винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

№	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перезараховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	Онлайн курс «Шлях пораненого до прийняття нового себе та повного психосоціального відновлення» https://prometheus.org.ua/prometheus-free/path-to-recovery/?utm_source=chatgpt.com	Тема 10. Психологічна реабілітація постраждалих у надзвичайних та екстремальних ситуаціях.
2.	Онлайн-курс «Травматичний досвід і ПТСР: інструментарій для психотерапевта» https://prometheus.org.ua/prometheus-free/trauma-and-ptsd-tools/	Тема 13. Психологічна реабілітація військовослужбовців

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	бесіда бесіда-діалог аналітичний	усний контроль
ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування	бесіда; бесіда-діалог; аналітичний; комп'ютерні	усний контроль письмовий контроль, самооцінювання

психічних явищ в контексті професійних завдань.	і мультимедійні методи індуктивний	
ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	репродуктивний; проблемно-пошуковий	поточний контроль
ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначити зміст запиту до супервізії.	репродуктивний	поточний контроль

Критерії оцінювання відповіді на практичному занятті:

Кількість балів	Характеристика
5 балів	Здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Ініціативне та творче ставлення до виконання різних типів завдань. Правильно виконує усі завдання. Здобувач освіти володіє всіма необхідними практичними навичками.
4 бали	В більшій мірі володіє навчальним матеріалом, але може допускати незначні помилки під час усних виступів та письмових відповідей, використовує лише обов'язкову літературу, недостатньо аргументує думку, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань не повною мірою, допускаючи при цьому окремі неточності. Здобувач володіє більшістю необхідних практичних навичок.
3 бали	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, з помилками (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Здобувач володіє менш як половиною необхідних практичних навичок.
2 бали	Поверхнево володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, пояснити, не розуміє змісту значної частини теоретичних питань та практичних завдань, засвоєно лише деякі поняття з теми. Здобувач володіє лише деякими практичними навичками.

0 балів	Не володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
---------	---

Критерії оцінювання самостійної роботи:

<i>Кількість балів</i>	<i>Опис критерію</i>
<i>5 балів</i>	Завдання виконано повністю, з високим рівнем якості, демонструє глибоке розуміння матеріалу. Робота характеризується творчим підходом, глибоким аналізом і застосуванням теоретичних знань на практиці. Усі аспекти завдання розкрито, а результати роботи є обґрунтованими. У практичних завданнях використано правильні методи аналізу та прийнято оптимальні рішення. Структура й оформлення роботи відповідають усім вимогам, робота вирізняється чіткістю та логічністю.
<i>4 бали</i>	Завдання виконано якісно та з дотриманням основних вимог. Робота демонструє достатній рівень розуміння матеріалу, наявність високого рівня розвитку навичок аналізу, синтезу, узагальнення. Теоретичні знання застосовано правильно, залучено відповідний інструментарій для виконання завдань. У практичних завданнях результати здебільшого коректні, хоча можуть бути незначні недоліки в деталях, таких як неповний аналіз окремих аспектів. Робота структурована й логічно оформлена, а висновки відповідають поставленим цілям. Оформлення відповідає вимогам, незначні недоліки не впливають на якість. Результати роботи можуть бути використані на практиці, але окремі аспекти потребують доопрацювання.
<i>3 бали</i>	Завдання виконано з дотриманням основних вимог, однак воно демонструє середній рівень розуміння матеріалу студентом. У роботі використано обмежену кількість теоретичних джерел, або вони застосовані некоректно. Для практичних завдань результати мають загальну відповідність вимогам, проте присутні недоліки в деталях, таких як неповне розкриття задачі чи наявність окремих помилок. Студент демонструє здатність виконувати завдання, але без достатньої глибини та критичного осмислення. Наявні недоліки в структурі роботи або застосуванні методів. Частково дотримано вимоги до оформлення, але є логічні неточності. Результати роботи мають обмежене практичне значення, можливі помилки в їх застосуванні.

2 бали	Завдання виконано частково або невідповідно до поставлених вимог. Результати роботи демонструють низький рівень розуміння теми та відсутність самостійності у виконанні. При виконанні завдання спостерігається мінімальне залучення теоретичних знань, не використано за необхідності належний інструментарій. У практичних типах завдань допущено серйозні помилки, які призводять до викривлення суті роботи. Порушено вимоги до оформлення або структури, а також спостерігаються грубі помилки в обґрунтуванні рішень чи результатів. Робота хаотично структурована, не дотримано вимог до оформлення, а результати є некоректними або непридатними для практичного застосування.
0 балів	Завдання не виконано або виконано повністю неправильно

Критерії оцінювання розв'язання професійно-орієнтованого завдання
(психологічної задачі)

При оцінюванні професійно-орієнтованого завдання (психологічної задачі), враховуються наступні показники:

- рівень засвоєння теоретичних знань студентами;
- самостійність їх оцінних суджень;
- вміння застосовувати набуті теоретичні знання з психології при розв'язанні задач;
- характеристики відповідей при розв'язанні задач;
- уміння розв'язувати проблемні ситуації, робити висновки, формулювати гіпотези тощо;
- навички самостійного розв'язання задач репродуктивного, продуктивного чи творчого рівня студентами.

Оцінюванню підлягають загальні уміння:

- характеристики відповіді: елементарна, фрагментарна, неповна, повна, логічна, доказова, творча; її глибина, доказовість, узагальненість, обґрунтованість, осмисленість, креативність мислення тощо;
- якість знань: правильність, повнота осмисленість, глибина, гнучкість, системність, узагальненість;
- ступінь сформованості загальнонавчальних та предметних умінь та навичок;
- рівень оволодіння розумовими операціями (аналіз, синтез, порівняння, уміння робити висновки тощо);
- самостійність оцінних суджень.

Оцінюванню підлягає також відповідність запропонованого здобувачем освіти розв'язку задачі таким вимогам:

- 1) узгодженість отриманого результату з умовами задачі;

- 2) обґрунтованість обраного шляху розв'язання;
- 3) логіка розв'язання, що відбиває ступінь розуміння умов задачі;
- 4) використання в процесі розв'язання психологічних знань, володіння понятійним апаратом психологічної науки.

Відповіді мають продемонструвати знання теоретичного матеріалу теми, володіння понятійним апаратом, вміння висловити власну думку, зробити висновок, використовувати теоретичні знання при комплексному розв'язанні задач.

Деталізовані критерії оцінювання розв'язання професійно-орієнтованого завдання (психологічної задачі)

Оцінка	Критерії
5 балів	Здобувач правильно розв'язав психологічну задачу, дано розгорнуте пояснення та обґрунтування зробленого висновку. Здобувач демонструє методологічні та теоретичні знання, вільно володіє науковою термінологією. При аналізі запропонованої ситуації виявляє творчі здібності, знання додаткової літератури. Демонструє добрі аналітичні здібності, здатний при обґрунтуванні своєї думки вільно проводити аналогії між темами, психічними явищами. Вміє аргументувати свої думки.
4 бали	Задача вирішена правильно, дано пояснення та обґрунтування зробленого висновку. Здобувач демонструє методологічні та теоретичні знання, проте допускає деякі неточності під час оперування науковою термінологією й деякі помилки під час встановлення логічних взаємозв'язків.
3 бали	Здобувач показує знання методики розв'язання психологічної задачі та змісту застосовуваного понятійного апарату і формул. Проте допущені помилки у розв'язанні не дають можливості зробити правильні висновки. Здобувач допускає суттєві помилки під час встановлення логічних взаємозв'язків та використанні наукової термінології.
2 бали	Здобувач частково розв'язав психологічну задачу, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату та методики розв'язання задачі.
0 балів	Здобувач неправильно розв'язав психологічну задачу, показав незадовільне знання понятійного апарату, або взагалі нічого не відповів.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи

Вид	Зміст	% від	Бал
-----	-------	-------	-----

		<i>загальної оцінки</i>	<i>min</i>	<i>max</i>
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:		100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

Критерії оцінювання (за необхідності, поточного та/або підсумкового контролю)

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на заліки/екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Колесніченко О. С., Приходько І. І., Мацегора Я. В. Психологічна реабілітація військовослужбовців після виконання службово-бойових завдань в бойових умовах : монографія. Харків : НА НГУ, 2021. 336 с.
2. Панок В. Г. (ред.) Основи реабілітаційної психології : навчальний посібник. Т. 1. Київ : Ніка-Центр, 2023. 320 с.
3. Панок В. Г. Основи реабілітаційної психології. Подолання наслідків кризових ситуацій : навчальний посібник. Т.3. Київ: Ніка-Центр, 2023. 304 с.
4. Осьодло В. І. (ред.) Теорія і практика психологічної допомоги та реабілітації : підручник. 2-ге вид., доп. Київ : НУОУ ім. І. Черняхівського, 2020. 432 с.
5. Зливков В. Л., Лукомська С. О., Федан О. В. Діти і війна: психологічна допомога та реабілітація : монографія Київ–Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2023. 221 с.
6. Єгорова О. Б. Реабілітаційна психологія : навчальний посібник для студентів спеціальності «Психологія». Слов'янськ : ДДПУ, 2024. 198 с.
7. Медико-психологічна реабілітація та соціальна адаптація учасників бойових дій і вимушених переселенців в Україні : колективна монографія / за ред. О. М. Кокун. Київ : ІСПП НАПН України, 2024. 256 с.
8. Тохтамиш О. М., Савенкова І. І. Реабілітаційна психологія : навчально-методичний посібник Миколаїв : НУК, 2021 184 с.
9. Каменщук Т. Д., Мороз Р. А., Ткачук І. І. Психологічна реабілітація учасників освітнього процесу в умовах кризових викликів : навчальний посібник. Київ : ІСПП НАПН України, 2025. 210 с.
10. Кокун О. М., Агаєв Н. А., Пішко І. О. Психологічна допомога та реабілітація в умовах війни : методичний посібник. Київ : ІСПП НАПН України, 2022. 164 с.

Додаткова література

1. Богданов С. О., Залеська О. В. Психосоціальна підтримка в кризовій ситуації : навчальний посібник. Київ : Пульсари, 2021. 112 с.
2. Кокун О. М. Психологічна перша допомога постраждалим внаслідок кризових і надзвичайних ситуацій : методичні рекомендації. Київ : ІСПП НАПН України, 2022. 96 с.
3. Макаренко А. С. (ред.) Психологічна допомога та реабілітація в системі соціальних служб : збірник наукових праць. Харків : ХНПУ, 2023. 188 с.

4. Методичний посібник з психосоціальної підтримки ветеранів та членів їхніх сімей. Київ : Український ветеранський фонд, 2024. 140 с.
5. Соціально-психологічна реабілітація постраждалих від надзвичайних ситуацій : навчально-методичні матеріали. Київ : КПП ім. І. Сікорського, 2024. 120 с.
6. Березок К., Лупак Н., Кирилішина М., Шкраб'юк В. ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ТА ЖИТТЄСТІЙКОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ/Журнал «Наукові інновації та передові технології» № 8(36) 2024 (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»).
[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-8\(36\)-1548-1554](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-8(36)-1548-1554)
7. Шкраб'юк В., Шейко А., Денисенко А., Чумаченко О. ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ/Журнал «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина») № 9(43) 2024.
[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-9\(43\)-744-757](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-9(43)-744-757).
8. Savytska, O., Shkrabiuk, V., Pedorenko, V., Sytnik, S., Naichuk, V., & Nazarevych, V. (2022). Art Ther apy as a Means of Psychological Correction of Emotional Disorders. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 13 (4), 196-211. <https://doi.org/10.18662/brain/13.4/383>.
9. Samara, O., Shkrabiuk, V., Kompanovych, M., Liebiedieva, S., Mateiko, N., & Shelever, O. (2022). Psychological Aid to Victims of War and the Covid Pandemic – 19 in Ukraine. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 13 (4), 227-241. <https://doi.org/10.18662/brain/13.4/385>.

Електронні інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/node/554>
2. Пошукова система наукової літератури. Режим доступу: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>